

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2022/93 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2025/54

Karar Tarihi : 22/7/2025

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Türkiye Değişim Partisi 2021 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR ve Muhterem İNCE'nin katılımlarıyla 9/3/2023 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Türkiye Değişim Partisinin 2021 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemesinin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir ve gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiya bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Türkiye Değişim Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2021 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından hazırlanan esas inceleme raporu, Anayasa ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüştülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2021 yılı gelirleri toplamının 2.711.511 TL, giderleri toplamının 2.589.729,77 TL, gelecek yıla devreden nakit toplamının 121.781,23 TL olduğu anlaşılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

5. Parti Genel Merkezinin yıl içindeki gelirleri toplamı 923.411 TL olup bu tutarın 922.500 TL'si bağışlardan, 911 TL'si ise faiz ve nemalandırma gelirlerinden oluşmaktadır.

6. 2021 yılı için 2820 sayılı Kanun'un 66. maddesine göre yasal bağış sınırı 72.900 TL olup aşağıdaki tabloda belirtilenler dışında yasal bağış sınırı aşılmamıştır.

7. Aşağıdaki tabloya göre hem işletme defterinde yer alan hem de banka hesap özetiinde kaydı bulunan toplam 185.000 TL tutarındaki bağışın 2021 yılı için 2820 sayılı Kanun’un 66. maddesine göre 72.900 TL olan yasal bağış sınırını aştığı görülmüştür.

Tablo 1. Yasal Bağış Sınırını Aşan Bağışlara İlişkin Açıklama

	Bağış Yapanın Adı Soyadı	Tarih	Tutar (TL)
	Teoman Mutlu	31/3/2021	50.000
	Teoman Mutlu	31/3/2021	50.000
	Teoman Mutlu	13/7/2021	35.000
	Teoman Mutlu	3/9/2021	50.000
		Toplam	185.000

8. 2820 sayılı Kanunu’nun 66. maddesinin ikinci fıkrasında “Yukarıdaki fıkranın dışında kalan gerçek ve tüzel kişilerin her birinin bir siyasi partiye aynı yıl içerisinde iki milyar liradan fazla kıymette aynı ve nakdi bağışta bulunması yasaktır.”, ek 6. maddesinde “Bu Kanunun 66 ve 70 inci maddelerinde yer alan parasal değerler her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılır.”, 76. maddesinin birinci fıkrasında ise “Bu Kanunun bağışlarla ilgili hükümlerine aykırı olarak bağış kabul ettiği Anayasa mahkemesince tespit edilen siyasi partilerin, 66. maddenin birinci ve üçüncü fıkralarına aykırı şekilde elde ettikleri gelirlerin tamamının Hazineye irad kaydedilmesine, taşınmaz malların Hazine adına tapuya tesciline; aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen miktarlardan fazla gelirlerle taşınmaz malların bu fıkra da belirtilen miktarı geçen kısmının karşılığının Hazineye irat kaydedilmesine karar verilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

9. 2820 sayılı Kanun’un 66. maddesine göre 2021 yılı için bir kişinin bağış yapabileceği miktar 72.900 TL olduğundan bu tutarı aşan 112.100 TL’lik bağış geliri karşılığı mal varlığının aynı Kanun’un 76. maddesi uyarınca Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

10. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde yukarıda belirtilenler dışında gelirlerin 2820 sayılı Kanun’a uygun olarak sâğlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

11. Partinin il örgütlerinin gelirleri 1.788.100 TL olup bu tutarın tamamı bağışlardan oluşmaktadır.

12. İl örgütlerinin 2021 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun’a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

13. Parti Genel Merkezinin 2021 yılı giderleri toplamı 910.887,97 TL olup bu tutarın 76.663,30 TL’si personel giderlerinden, 43.748,22 TL’si ısıtma, aydınlatma ve su giderlerinden, 19.938,36 TL’si kırtasiye ve büro giderlerinden, 304.500 TL’si kira

giderlerinden, 153.052 TL'si basın, yayın ve tanıtım giderlerinden, 10.372,42 TL'si bakım ve onarım giderlerinden, 28.080 TL'si seyahat giderlerinden, 2.868 TL'si vergi, Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) ve noter giderlerinden, 9.380,40 TL'si haberleşme giderlerinden, 97.690,28 TL'si temsil ve karşılama giderlerinden, 32,50 TL'si kargo taşıma giderlerinden, 839 TL'si demirbaş giderlerinden, 142.857,06 TL'si bayrak, rozet ve afiş giderlerinden, 2.366,88 TL'si telefon ve internet giderlerinden, 10.000 TL'si bağış giderlerinden ve 8.499,55 TL'si çeşitli genel giderlerden oluşmaktadır. Parti Genel Merkezinin gelecek yıla devreden nakit toplamının 12.523,03 TL olduğu anlaşılmıştır.

14. Parti Genel Merkezinin 2021 yılı gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Giderleri

15. Parti il örgütlerinin giderleri 1.678.841,80 TL olup bu tutarın 115.494,02 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 1.500.269,59 TL'si kira giderlerinden, 1.286,79 TL'si elektrik, doğal gaz ve su giderlerinden, 57,25 TL'si haberleşme giderlerinden, 3.465,59 TL'si kırtasiye ve büro giderlerinden, 14.892,39 TL'si bayrak, rozet ve afiş giderlerinden ve 43.376,17 TL'si çeşitli genel giderlerden oluşmaktadır. Parti il örgütlerinin gelecek yıla devreden nakit toplamının 109.258,20 TL olduğu anlaşılmaktadır.

16. Parti il örgütlerinin 2021 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

17. Türkiye Değişim Partisinin sunduğu defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme neticesinde Partinin 2021 yılında 839 TL tutarında demirbaş kaydı olduğu, bunu dışında herhangi bir taşınır ve taşınmaz mal ile menkul kıymet ve hak ediniminde bulunmadığı anlaşılmıştır.

IV. SONUÇ

Türkiye Değişim Partisinin 2021 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Parti Genel Merkezince 2820 sayılı Kanun'un 66. maddesine aykırı olarak elde edilen toplam 112.100 TL tutarındaki bağış geliri karşılığı malvarlığının aynı Kanun'un 76. maddesi uyarınca Hazineye irat kaydedilmesine,

B. Partinin 2021 yılı kesin hesabında gösterilen 2.711.511 TL gelir; 2.589.729,77 TL gider ve 121.781,23 TL gelecek yıla devreden nakit toplamının Hazineye irat kaydedilen dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

22/7/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI